

Komünizm Sonrası Arnavutluk'ta İslamofobi'nin Politik Suiistimali

Olsi Jazexhi

İngilizce'den tercüme eden
Gürkan Biçen

Arnavutluk'ta İslamofobi'nin tarihi kökleri

Avrupa Konseyi'nin yakın dönemdeki yayımlarından birinde “İslamofobi”, “İslam'a, Müslümanlara ve onlara ilişkin meselelere karşı önyargı veya korku/kuşku. İster ırkçılığın ve ayrımcılığın günlük hayattaki şekillerinden isterse daha şiddetli biçimlerinden meydana gelsin, İslamofobi insan haklarına tecavüz ve sosyal uyuma karşı bir tehdittir.” şeklinde tanımlıyordu.¹ İslamofobi bir terim olarak ilk kez oryantalist bilimadamı Etienne Dinet tarafından 1922 tarihinde hazırlanan *L'Orient vu de l'Occident* isimli denemede kullanıldı. Bununla birlikte kavram, Müslümanların Batı Avrupa'da 1990'larda yüzleştikleri ayrımcılığın tanımlanmasında ortak bir deyim/tabir haline geldi.²

İslamofobi, bugün anlaşıldığı şekliyle, 11 Eylül sonrası Batı Dünyası'nda şiddeti yoğunlaşmış İslam karşıtı bir söylem ve pratiktir. İslamofobi kavramına o, yabancı düşmanlığından terörizm karşıtlığına uzanan bir çok farklı olaya sıklıkla anlamı kaydırılarak uygulandığından beri birçok yazar tarafından itiraz ediliyor. Marcel Maussen'in işaret ettiği gibi, “İslamofobi kavramı benzer ideolojik merkezden çıkan farklı şekillerdeki söylemlerin, açıklamaların ve işlerin her çeşidini birlikte gruplandırarak, İslam hakkında rasyonel olmayan bir korkudur”³ Bu çalışmanın yazarı gözlemledi ki, İslam ve Müslümanlar sanatta, edebiyatta, medya ve kamu işlerinde “ötekiler” ve medeniyetin düşmanları olarak gösterilerek İslamofobi kritik bir alan edildi.

Bu çalışmanın yazarı fark etti ki, İslamofobi sadece korku ile ilişkili değildir. Bilakis İslam ve Müslümanların simgelediğine yönelik akıldışı bir nefrettir. Arnavutluk örneğinde İslam ve Müslümanlar “öteki” ve medeniyet düşmanları olarak gösteriliyor ve İslamofobi şimdiki ve komünist geçmişten kalan sanat, edebiyat, medya ve kamuoyu tartışmalarında sunuluyor İslamofobi Arnavutluk'ta sıklıkla dine karşı (bizim örneğimizde İslam) geçmişteki komünist propaganda ile modern Hıristiyan ve özellikle Katolik ilhad ve Türk düşmanlığı ile karışmıştır. Terörizme karşı şimdiki savaş ve geçmişteki Osmanlı mirasına karşı nefret sıklıkla İslam karşıtı duygularla birliktedir.⁴

Öyle ki, yeni bir terim olarak İslamofobi, İslam ve Müslümanlar hakkındaki olumsuz algılayışlar Avrupa'nın tarihine kolaylıkla dayandırılabilir. Haçlılardan sömürgeciliği, İran İnkılabından Irak'taki mevcut savaşa kadar İslam ve onun izleyicileri İslam ve Hıristiyanlığın karşılaştığı Avrupa'da ve diğer yerlerde alışılmış bir şekilde yanlış tanıtılmıştır. Karen

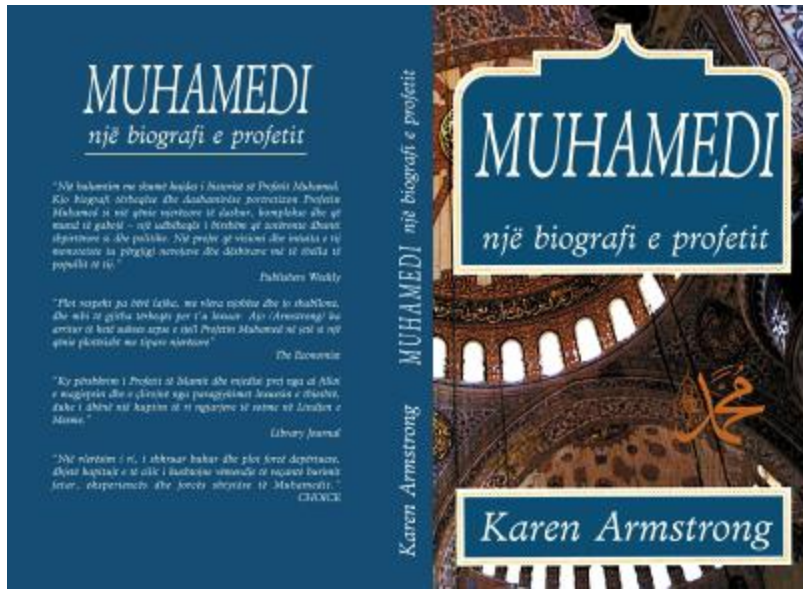
¹ İslamofobi ve gençler üzerindeki etkileri, Seminer Raporu, Avrupa Konseyi, 2004, s.6

² 11 Eylül sonrası Batı Avrupa'daki Müslümanlar: Niçin İslamofobi tabiri bir açıklamadan daha kötü durumdadır. Kullanılabilir online link: <http://www.euro-islam.info/PDFs/ChallengeProjectReport.pdf%20-4.pdf>

³ a.g.e

⁴ Bu çalışmada tartıştığım tanımlama için Gyorgy Lederer'e teşekkür ediyorum.

Armstrong'un gösterdiği gibi, İslam'ın Batı'ya doğru gelişi ve Haçlıların bulunuşu, İslam ve onun peygamberi Batı Medeniyeti'nin en büyük düşmanı oldu ve her çeşit çirkin ve aşağılayıcı terimler onun tehdidini tanımlamak için geliştiriliyordu.⁵



Güneydoğu Avrupa'da, İslam ve Müslümanlar hakkındaki kötü görüşler 14. ve 15. yüzyıllardaki Osmanlı genişlemesiyle ulaştı. Yerel Hıristiyan kiliseler İslam'ı bütünüyle kötülük olarak gördü ve Osmanlı'nın Avrupa'daki zaferlerini kendi dinleri ve iktidarlarına karşı bir tehdit olarak algıladılar. Buna rağmen İslamofobi Balkanlardaki en büyük etkisine sadece 19 yüzyıl boyunca ve 20.yüzyılın başlarında, Osmanlı, yeni doğan Balkan milliyetçilikleri ve onların Avrupalı destekçilerinin fiziki ve propaganda saldırısı altında kaldığında ulaştı. Balkanların hemen hemen tüm "milli tarihçacılar"ı Türkleri ve onların dinini zalim ve baskıcı "öteki" olarak yansıttı.

Arnavutların büyük çoğunluğu Müslüman olduğu halde İslamofobi ve Türkfobi Arnavut devletinin kurulduğu 1912'den beri Arnavut kültürünün bir parçası oldu. Çünkü Balkanlardaki İslam Türklerle ilişkilendiriliyordu ve onların kovulmasıyla Arnavut milliyetçileri, (öncelikle Hıristiyan ve Bektaşî geçmişe sahipler) imparatorluğun düşmesinden sonra iktidara getiriliyordu, Türklerle karşı nefret ile doldurulmuş bir milli hikaye inşa ettiler ve doğrudan veya dolaylı olarak Arnavutluk'un Sünni Müslümanlarını onların işbirlikçileri olarak resmettiler.

Arnavutluk'taki İslamofobinin ruhu komünizm döneminde daha da güçlendiriliyor ve kurumsallaştırılıyordu. Diğer Balkan milli aziz hikayelerinden komünistlere milliyetçilerden kalan "milli yeniden doğuş" hikayesine kadar aşırı Türk ve İslam karşıtı önyargılar kendilerini modernleştiriciler olarak görenlerce yaratılıyordu. Sonuç olarak, komünistler Osmanlı İmparatorluğunun Arnavutluk'taki 500 yılını Arnavutluk'u Avrupa ana'dan ve onun aydınlık medeniyetinden koparan karanlık ve ortaçağ dönemi olarak resmettiler.⁶ Modern Arnavutluk'taki tarih kitaplarında Osmanlı İmparatorluğu Arnavutluk'un geri kalmışlığı için suçlanıyordu (hala da suçlanıyor) ve imparatorluğu yöneten Osmanlı memurları, yani beyler, paşalar, ağalar Müslüman din adamları, hocalar, dervişler ve müftülerle birlikte sıklıkla

⁵ Karen Armstrong, Mohammed, Peygamberin biyografisi, Jehona Study Center, 2006, ss.30-50

⁶ Enis Sulstarova, Doğudan kaçış, Tiran, Dudaj 2006, ss.124 - 125

Arnavutluk'un sosyal felaketlerinin temel sebebi olarak gösteriliyordu. Komünist rejimde tüm basımlar, filmler, kitaplar, resimler ve şiirler modernleşme öncesi Arnavutluk'un Osmanlı memurlarını Türkçü ve bir noktadan sonra Arnavut olmayanlar olarak resmetti. Bir Avrupa ülkesindeki Asyalı işgalciler ve yabancılar olarak "zalimler" şeklinde etiketlemeyle komünist tarihçiler yığımları kendi gelenek ve miraslarına karşı kolayca maniple ettiler.⁷

İslamofobi aynı şekilde, oryantalist motiflerin kullanımı yoluyla sosyalist realizmin sanatına aktarılıyordu. Böylece *beyler*, *ağalar*, *kulaklar*, *hocalar*, *dervişler* ve tüm Müslüman inananlar bir elinde Arnavut milletinin "ilerici" Avrupalı tabiatını baskıcıya teslim eden oportünist ve işbirlikçiler olarak resmedilerek kötüleniyordu. Komünist rejim tarafından Arnavutluk'ta İslam'a karşı organize edilen savaş *lufta kundër zakoneve prapanike (modası geçmiş uygulamalara karşı savaş) olarak bilinir. Bu savaşla Arnavutluk'ta tesettür kıyafeti, alkol ve domuzdan kaçınma gibi Müslüman gelenekleri kadar tanrı ve ahiret inancı da söküldü.*

Komünist Arnavutluk'un medya ve sanatında Müslüman ve Türk yetkililer çoğunlukla *anadollakë (Anadolular)*, *prapanikë (çağdışılar)*, *tradhëtarë (dönekler)*, *dallkaukë (dalkavuklar)*, *turqeli (küçük Türkler)*, *dylberë (homoseksüeller)*, *aziatikë (Asyalılar)*, *fanatikë (fanatikler)*, *bixhozçinj (kumarbazlar)*, *përdhunues (ırz düşmanları)* ve *barbarë (barbarlar)* olarak damgalandı. Onlar . ana görevleri İslamlaştırma yoluyla Arnavutluk'u Avrupa'dan koparıp feodal Asya'nın bir parçası yapmak olan kötülük yüklü bir misyona sahip insanlar olarak tanımlanıyorlardı. Enis Sulstarova'nın gösterdiği gibi, İsmail Kadare, komünist ve şimdiki dönemde Arnavutluk'un milli edebiyatının ana başlıca yaratıcısıdır, İslamofobinin ve Oryantalizmin en önemli yayıcısıdır.⁸



Enver Hoxha Arnavut kavmiyetçiliğini Türk düşmanlığı üzerinde yükseltmeye gayret ediyordu

⁷ a.g.e, ss.127 -128

⁸ Onun kitabına daha fazla müracaat için: Enis Sulstarova, Doğudan kaçış, Tiran, Dudaj 2006

Komünizm Sonrası Arnavutluk'ta İslamofobi

Arnavutluk'un 1990'larda Batı'ya açılmasıyla birlikte –İslam dahil- dinin yeniden doğuşu gerçekleşti. Demokrasinin ilk yılları boyunca Arnavutluk'un Müslümanları ülkede az sayıda medrese açtılar ve bir miktar cami inşa ettiler. Onların dini faaliyetleri Arnavutluk Müslüman Toplumu, Dünya Bektaşî Merkezi ve bazı küçük Sufî teşkilatlar (tarikatlardan) tarafından organize ediliyordu ki bunlar denizaşırı ülkelerdeki Müslüman organizasyonların yardımıyla yıkılan kurumlarını yapabildikleri kadarıyla yeniden inşa etmeye çalışıyorlardı.

Bununla birlikte, Arnavutluk'un Batı'ya açılmasıyla Enver Hoxha'nın zamanında her çeşit dini inanca baskıya alet olan bir kısım eski komünist Arnavutluk'un "yeniden İslamlaşması" olarak algıladıkları şeyi düşmanca protesto ettiler. Komünizm döneminde din karşıtı fikirleri ile tanınan İsmail Kadare⁹ İslam'ın Arnavutlar arasında yeniden keşfedilmesine karşı bir kampanya başlattı. Onun İslam'a yönelik düşmanlığı şimdi ateizmin militanca savunulmasından Arnavutların Hıristiyanlığa dönmesi açık arzusuna dönüşüyordu. Bu, o 1991 yılında şunları deklare ettiğinden beri açıkça yapılıyordu:

Arnavutluk'un geleceği onunla kültürel olarak temas ettiği eski günlerden ve Türkler öncesine özleminden bu yana Hıristiyanlığa doğrudur. Zamanın geçmesiyle sonraki İslam dini ki, Osmanlı ile gelmişti, (önce Arnavutluk'ta ve sonra Kosova'da) yerini Hıristiyanlık veya daha kesin olarak Hıristiyan kültürü alana kadar yok olmalıdır. Böylece bir kötülükten (1967'de dinin yasaklanmasından) bir iyilik meydana gelecek. Arnavut milleti büyük bir tarihi doğru gerçekleştirecek ki bu onun anakarasıyla birliğini hızlandıracak: Avrupa¹⁰

Yukarıdan anlaşılabilirliği üzeri Arnavutların İslam'a girişi Kadare tarafından tarihi bir "günah" olarak değerlendiriliyor.

Kadare, komünist dönem boyunca ve halen bir çeşit "halkın babası" ve Arnavutluk'un Batı'daki "görülen yüzü" olarak kabul ediliyor, hiçbir şüphe duyulmadan denilebilir ki, bugünün Arnavutluk'unda İslamofobi ve Türk karşıtlığının başlıca mimarıdır. Enver Hoxha ona derin saygı duydu ve Kadare Fransız lobisinin ve Sali Berisha'nın aleni hürmeti¹¹ sebebiyle halen yüksek politik statüye sahiptir. Ancak onun İslam'a, Asya'ya, Türklere, Araplara, Çingenelere, Ulahlara ve diğerlerine karşı ırkçı görüşleri ki, Arnavut okullarındaki ders kitaplarında gençliğin eğitimi için sıklıkla kullanılıyordu, birçok insana bunları ırkçılık ve İslamofobi ile dolu bulduğundan beri Arnavutluk ve Kosova'daki halkta birçok çekişme ve itiraz meydana getirdi.¹²

⁹ İsmail Kadare'nin dine yönelik saldırısı için onun yazısı: Gerçekçi sosyalist büyük sanat devrimi, Zeri i Poppulit, 13 Ocak 1974

¹⁰ İsmail Kadare, Kasım'dan Kasım'a, 1991, Rexhep Qosja tarafından Gazete SHQIP'te iktibas edildi, 15.06.2006

¹¹ Sali Berisha 2006'da İsmail Kadare'nin modern ulusal aziz ve milli kahraman olduğunu ilan etti.

¹² İsmail Kadare'ye güçlü bir kınama yakın zamanda Kosovalı akademisyen Rexhep Qosja tarafından yapıldı. Realiteti I Shperfillur kitabında (TOENA 2006) Qosja Kadare'nin coğrafik ırkçılığını kınamaya çağırır. Abdi Baleta, Arnavutluk Müslüman Forum, Arnavutluk Aromunianları organizasyonları ve diğer organizasyonlar geçen yıllarda Kadare'nin nefret ve ırkçılığını kınamışlardı.

Romanlarının ve yazılarının büyük bir kısmında Kadare, İslam ile katıksız kötünüyeti denk tutar. Onun komünizm sonrası yazılarında Avrupa ideali 1989'a kadar savunduğu komünist idealin yerini alır ve son derece iyi gösterilirken, İslam, Asya ve Türkler onun favori kötülerini olarak kaldılar. Sulstarova'nın gösterdiği gibi, Kadare'nin çalışmalarında Arnavutların milli düşmanı olarak komünizm sonrası dönemde bile Türk ve onun dini olarak yansıtıldı. Gerçekte, Kadare bu paragraflarla Arnavutlar ile Türklerin ilişkisini bozuyordu:

- a. acı zamanlar – Türk işgali öncesi
- b. barbarlık zamanları – Türk işgali ve Arnavutluk'un İslamlaşması ile başladı
- c. barbarlığa karşı direniş zamanları – Türklere karşı Arnavut isyanları ile başladı
- d. şafak vakti – Arnavutluk'un Osmanlı'dan ayrılmasıyla oluştu.¹³

İslamofobi ki, Kadare Türkler hakkındaki değerlendirmelerinde gösterir, sürekli olarak onların dini ile ilişkilendirilir: İslam. Örnek olarak, onun Ura me Tri Harqe romanında o, Osmanlı'nın Arnavutluk'a gelişini "...ufukta karanlık şeyler var: Türk devleti." şeklinde tasvir eder. Türk devleti feodal ve salt kötülük olarak resmediliyor ve İslam ile ilişkilendiriliyordu. Kadare "Onun minarelerinin gölgeleri bize ulaşır" diye bahseder.¹⁴ Kadare Türkleri Avrupa'nın üzerine karanlık bir gölge getiren insanlar olarak resmeder.¹⁵ Onun için başlıca amaç, ki Türkler Avrupa ve Arnavutluk'a (Avrupa'nın sınır bekçisi olarak betimler) karşı sahipti, Arnavutları yok etmek, onları Asyalı yapmak ve eğer onlar direnirlerse onların yerine Arapları yerleştirmek, öyle ki, Avrupa'nı edepli koruyucularının arkası kesilecekti.¹⁶



İsmail Kadare: Enver Hoxha'nın gölgesinde bir Türk karşıtı

Kadare'nin çalışmalarındaki İslamofobi ve ırkçılık ruhu bugün de ölmüş değildir. Onun son eseri "Arnavutların Avrupalı Kimliği" (2006'da basıldı) onun İslamofobiye kullandığı bir diğer örnektir. Burada, ırkçılık ve bugünkü terörizme karşı savaşı kullanma yoluyla o, Arnavutları Avrupalılar gibi olmak için İslam'dan tamamıyla vazgeçmek zorunda

¹³ Enis Sulstarova, Doğudan Kaçış, Tirane, Dudaj 2006, ss. 135 - 136

¹⁴ İsmail Kadare, Köprüde üç kurnazla, Shtepia yayınları "Onufri", Tiran 2004, s.130

¹⁵ Enis Sulstarova, Doğudan Kaçış, Tirane, Dudaj 2006, s. 221

¹⁶ a.g.e. s.150

olduklarına ikna etmeyi dener. Kadare Arnavutluk'un İslam Konferansı Örgütüne dahil olmasını, bazı Arnavut entelektüellerin Arnavutları Müslüman olarak tanımlama çabalarını kınar. O, Arnavutluk'u Müslüman Dünya'nın parçası olarak görmek isteyenlere ve Müslümanların namazlarındaki secdenin çokluğuna bile saldırır. Kadare'ye göre, Arnavutlar ancak Avrupalıdır¹⁷ ve Avrupalı olmanın Kadare için anlamı İslam'a muhalif olmaktır. Dünya Batı ve diğerleri diye iki parçaya bölündüğünde, Kadare ilan eder ki, Arnavutluk her ikisinin de , Asya'nın ve Avrupa'nın, birlikte parçası olamaz o ancak Avrupa'nın parçasıdır ve özellikle Katolik Hıristiyanlığın.

Kadare'ye göre Osmanlılar tarafından Arnavutluk'a getirilen İslam, İslam'ın özel bir tarzıydı. Onun iddiasına göre, Osmanlılar, Arnavutluk'a Katolik Hıristiyanlık'ın çok altındaki düzeyde bir İslam getirdiler. O, bu Türk İslam'ının düşüklüğünü sanatlarda gözler ki, Kadare'ye göre, -bu sanatlar- homoseksüellik ve sübyancılık ile doluydu. Kadare Osmanlı İslam'ını gerici, enayilik ve çağdışılık olarak kabul eder. Ve onun gerici tabiatı sebebiyle, o iddia eder ki, İslam, onun hissettiği Hıristiyanlıktan farklı olarak, geleneğe sığınmak olur ve bugün, terörizme.¹⁸

İslam Avrupa'ya ve moderniteye karşıdır ve Arnavutluk'un durağanlığının en önde gelen sebebidir fikri esasen Arnavutluk'un eski komünist entelektüelleri tarafından son onyedi yıldır durmaksızın tekrar edildi. Bu, doğal olarak çağdaş Arnavut politikacılarına yansımıştır. Arnavutluk Sosyalist Partisi (*Partia Socialiste e Shqipërisë*) Arnavutluk'ta İslam'ın ifade edilmesine karşı koyanların ele başıdır. Onların yetkilileri ki, genel olarak güneyden Ortodoks Hıristiyanlardır, Berisha hükümetine karşı 1990'ların ortasında yürüttükleri kampanya boyunca sık sık onu sadece Arnavutluk'u değil tüm Avrupa'yı İslamlaştırmak istemekle suçladılar. Onlar 1997'de iktidara geldiklerinde yabancı Müslüman ülkelere¹⁹, Arnavutluk'un İslam Konferansı Örgütü'ndeki üyeliğine ve otuz yıl evvel sosyalistler tarafından kapatılan veya yıkılan eski cami ve medreselerin yeniden inşa edilmesine karşı histerik bir anti-Müslüman kampanya başlattılar. Arnavutluk'taki Sosyalist Partinin hiyerarşisi Avrupa'nın Arnavutluk'u kabul etmeyişi temel sebep olarak İslam'ı görmeye devam eder. Sosyalist Parti'nin önde gelen sözcülerinden Neshat Tozaj 1995'te deklare etti ki;

Arnavutluk Avrupa'nın kapılarını çalıyorken, o İslam Birliği'ne giriyor... Bir İslam ülkesi oluşun laneti Arnavutluk'un üzerinde asılı duruyor. Bir lanet ki, biz kendimizi sıcak bir demirle alnımızdan damgalıyoruz... [İskenderimiz] çeyrek yüzyıl Osmanlı Türklerine karşı savaştı ve başarılı oldu ve sadece Arnavutluk'u kurtarmak değil ama aynı zamanda Hıristiyan Avrupa için bir bariyer oldu.²⁰

Tozaj'ın İslam Konferansı Örgütü'ne karşı kavgacı düşünceleri Arnavutluk'u İslami Fundamentalizm'in mahzeni olarak damgalayan, Paris'te yayımlanan bir makaleye gönderme yapıyordu. İslam'ı dünyadaki şeytani güç olarak algılayışı sebebiyle Tozaj, Batı'ya Arnavutluk'taki Müslümanların küçük ve önemsiz bir azınlık olduklarını ispatlayacak bir milli referandum yapılmasını teklif etti.

¹⁷ İsmail KADARE, Arnavutların Avrupalı Kimliği, 30 Mart 2006

¹⁸ a.g.e.

¹⁹ Bkz: Arnavut İslamı – Gelişim ve Aksaklıklar, Rajwantee Lakshman Lepain'de: Karl Kaser Frank Kressing, Arnavutluk – Dönüşümdeki ülke. Bir Güneydoğu Avrupa ülkesinde kimliklerin dönüşümünün görüntüsü, Baden – Baden: Nomos – Verlag, 2002

²⁰ Tozaj, N. (1995). “*Shqipëria, një depo e municionit islamik?*” Zëri i Popullit, Tiranë. 10.01.1995.



Komünistler Türk - Arnavut savaşlarını
Avrupa'nın müdafaası çabası olarak resmederler.

Yakın yıllarda Arnavutların İslami kimliğine en çok saldıran Sosyalist Parti'li politikacı, 1997'den 2005 yılına kadar Arnavutluk'ta görevde bulunan ve halen ayrılmış olan başbakanı Fatos Nano idi. Onun partisi 1997'de Berisha'dan iktidarı aldığı anda o, hükümetinin tarihin 555 yıllık etkisini –açıkça Osmanlı dönemini ve onun şimdiki destekçilerini gösteriyor- tersine çevireceğini ilan etti. Bir yıl sonra o ilan etti ki, onun hükümeti, acımasızca, “politik, adi ve İslami suçları” ezecekti. Böylece o açıkça İslam'ı suç ile eşitledi.²¹ 2003 yılında, Elbasan Müslümanları namazgah²² mülklerinin Nano hükümeti tarafından alınışını protesto ettiklerinde, o, eğer ‘yeni namazgah veya politik fereceler için ki, biz geçmişte bıraktık, Kostandin Kristoforidhi veya Hacı Kamil için oylama olsa ilkini seç diyerek Elbasan halkına tahrikkar bir şekilde kafa tuttu.²³ Bu metinden de anlaşılacağı gibi Nano, modernliği hicap düşmanlığı olarak resmeder ve Kostandin Kristoforidhi gibi Hıristiyan milliyetçileri öne çıkarırken, fereceyi (Müslüman kadınların iffetli giysisi) ve Osmanlı'yı seven savaşçı Hacı Kamil'in mekanını geçmişe ait olarak görür.

1998'de, Amerikalılar bazı Arapları terörist saldırılara karıştıkları şüphesiyle Arnavutluk'tan çıkardıklarında sosyalistlerin Berisha'yı uluslararası fundemantalizm ile ilişkili olmakla suçlamaları sebebiyle politik İslamofobi Arnavutluk'ta yeni bir artış noktasına ulaştı. Amerikan hükümetinin terörizme karşı savaşıyla birlikte medyadaki İslam karşıtı konuşmalar da yükseliyordu ki bunu yapan sadece Sosyalist Parti değildi. Bazı Amerikalılar ile Soros'un desteklediği, Arnavutluk'ta faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da böyle davranıyordu. Buna bir örnek Remzi Lani ve Fabian Schmidt tarafından *Albanian Foreign Policy between Geography and History*'de²⁴ yayımlanan bir makalede bulunabilir. Burada Lani, -Arnavut Medya Enstitüsü²⁵ yöneticisidir- ve Açık Toplum Vakfı'nın²⁶ yönetim kurulu

²¹ Fatos Nano, Koha Jonë, 25.01.1998

²² Namazgahlar Osmanlı döneminden beri Müslümanların Bayram namazlarını kıldıkları, yüksek yerlerdir.

²³ Nano Elbasan'da: 110 milyon dolar yatırım, Gazeta Korrieri, 4 Eylül 2003

²⁴ Remzi Lani ve Fabian Schmidt, *Coğrafya ve tarih arasında Arnavut dış politikası, Uluslararası İzleyici, cilt 33 No:2 (Nisan – Haziran 1998), internet linki: http://www.ciaonet.org/olj/iai/iai_98lar01.html*
'Çok zaman o ülkesinin Avrupa'ya entegrasyonu için caba sarf ediyorken aniden İslam Konferansına girmek gibi aksi yönde bir karar aldı. Başlangıçta Berisha iktidara bir Amerikan yanlısı olarak geldi ve sonunda o bir Amerikan karşıtı olarak ayrıldı.

²⁵ Arnavut Medya Enstitüsüne <http://www.institutemedia.org/> adresi ile internet üzerinden ulaşılabilir. Bu, Soros sermayesinin Arnavutluk'a getirdiği temel şeylerden birisidir

²⁶ Açık Toplum Vakfı'nın şimdiki yönetim kurulu üyelerinin isimleri şurada bulunabilir:
http://www.soros.al/osfa_annual_report_2005_2.pdf .

ve Schmidt -bir Almandır- Berisha'nın hükümetinin o, Arnavutluk'u İslam Konferansı Teşkilatına soktuğundan bu yana anti-Amerikan ve anti-Avrupalı olduğu izlenimini verir.

Soros destekli sivil toplum kuruluşlarının Arnavutluk'taki İslamofobiyi teşvik edici rolü örnek olarak not edilebilir. Burada MJAFT isimli organizasyondan bahsedebiliriz ki o, Mapo isimli dergisi yoluyla Kasım 2006'da Hazreti Peygamber'in karikatürlerini yayımlamıştı.²⁷ Bununla birlikte Soros'un desteklediği, komünizm sonrası Arnavutluk'taki İslamofobi'nin en açık ve rahatsız edici kişisel ve tahrik edici örneği Piro Misha oldu. Uzun bir süre Tiran'daki Açık Toplum Enstitüsü'nün yönetim kurulu başkanlığını yaptıktan sonra, Misha, 'Instituti i Dialogut Publik & Komunikimit' Soros'un parısıyla çalışır, son on yıl içinde bariz İslam karşıtı açıklamaları ile Arnavutluk basınında birçok tartışmaya sebep oldu. O, Arnavutluk'un İslam Konferansı Teşkilatı üyeliğine saldırmaya / dil uzatmaya²⁸; 'Arnavut İslamı' olarak etiketlediği şeyi 'Arap İslamı'ndan korumak için Arnavutluk Müslümanlarını Müslüman Dünya'nın kalanından, ve dahası Amerika'nın Irak'ı işgalini reddedenleri diğerlerinden izole etme çağrısına devam etti.

Kadare'den farklı olarak, ki o, Osmanlıların eski 'Türk İslamı'nı aşağılar, Misha 'Arap İslamı'ndan endişeleniyordu. Ona göre, bu 'Arnavut İslamı'nın yerini alıyor ve Arnavutluk'un ulusal güvenliğini tehdit ediyordu. Kadare gibi Misha da geçmişte eski bir komünist beslemeydi ve Osmanlıları şeytanlaştırmak, komünizmi savunmak için romanlar yazmıştı.²⁹ Bununla birlikte, komünizmin düşüşünden sonra Misha, Kadare gibi, bazı paradigmal değişimler geçirdi. Ve şimdi, en iyi artık onun için komünizm değil tercihen 'Hıristiyan' Batı'dır ki Hoca'nın eski güzel günlerinde olduğu gibi komünizm tarafından değil fakat 'Arap İslamı' tarafından tehdit edilmektedir. Çünkü Misha, kendisini Arnavutluk'taki doğru Avrupalı kültürün koruyucusu olarak görür. Arnavutluk'ta fırlayan /yükselen 'Arap İslamı'nı –nasıl Müslüman adamlar sakallarını uzatır ve Müslüman kadınlar başörtüsü takar-tehdit olarak algılar.³⁰ Onun yazıları Arnavutluk medyasında olduğu kadar politikada da İslamofobiyi kışkırtıcı araçlar oldu ve bu yazılar birkaç Müslüman yetkilinin başını çektiği kınamalara sebep oldu.³¹

Misha'ya göre, başörtüsü takan Müslüman bayanlar bunu dini amaçlarla değil daha ziyade politik sebeplerle yapmaktadırlar. O, bunu; Gandhi'nin İngiliz kıyafetlerini çıkarıp geleneksel Hindu kıyafetlerini giyerek bağımsızlık hareketini başlattığı veya Mao nasıl Avrupalı kıyafetleri yasakladı ve Humeyni nasıl kadınların örtünmesini empoze etti ise bunlarla aynı hareket tarzı olarak düşünür. Bu sebeplerle Misha düşünür ki, Müslümanların sakaları ve örtüleri Arnavutluk'un Batı'dan ayrılmasını amaçlamaktadır.³² Misha'ya göre, örtülü kadınlar kıyafetlerini Batı ve Avrupa karşıtı ifade olarak ve 'dini politik amaçla seferber etmek' için kullanıyorlar. Bu sebeple o, 'Arnavut İslamı'nın 'Arap İslamı'nın pisliklerinden korunması sırasıyla, devletin Arnavutluk'taki İslam'ın yönetimini ele almasını tavsiye eder.³³

²⁷ Kristi Pinderi, Gazetari qe tronditi boten, flet për MAPO, Online at: <http://groups.yahoo.com/group/alb-muslimnews/message/4242>

²⁸ Piro MISHA *Implikimet e pjesemarrjes ne Konferencen Islamike*, 09 Shkurt 2006, online at: <http://www.korrieri.com/index.php?k=1&i=26383>

²⁹ See Piro Misha. (1981) *Per mallin e tokes*. Tirane: Naim Frasheri

³⁰ Pirro Misha, *Toleranca fetare apo papergjegjshmeri?*, Gazeta Shekulli, 10.01.2003

³¹ See *The Bayram speech of the Mufti of Elbasan given in TV Klan*, February 2003

³² Pirro Misha, *Toleranca fetare apo papergjegjshmeri?*, Gazeta Shekulli, 10.01.2003

³³ Ibid

Politik manipölasyonlar ki, Batının ‘yabancı İslam’ algısındaki korkuya karşı ‘bizim İslam’ Arnavut basınında baskın bir konsept olarak Sosyalist Parti’nin son on yıllık yönetimi boyunca kullanıldı. Piro Misha, İtir Kula, Mustafa Nano, Paskal Milo, Fatos Nano, Fatos Tarifa ve Damian Gjicknuri gibi kişiler Arnavutluk’taki İslamofobik baskının, özellikle İslam’ın ‘Arnavut İslamı’ ve ‘Arap İslamı’ şeklinde ikiye bölünlerin, ön sıralarında yer alan isimlerdir. Damian Gjicknuri, - 2005 yılında Kamu Düzeni Bakanlığı için Kabine Şefi olarak görev yapmış, Sosyalist Parti’nin yüksek rütbeli bir görevlisidir- Haziran 2004’de, California’daki Naval Yükseköğretim Okulu’nda Kadare’nin ve Sosyalistlerin ‘Arnavutlar komünizmden ve İslam’dan aynı oranda acı çekti’ ve Arnavutluk İslam Teşkilatı Örgütünün bir üyesi olmamalıdır tezlerini savunan, anormal / hatalı bir tez hazırladı.³⁴ Arnavutluk’un İslam Konferansı Örgütüne üye olmasının Avrupa karşıtlığı anlamına geldiği Hollanda ve Birleşmiş Milletler’de Arnavutluk’u elçisi olarak hizmet veren Fatos Tarifa³⁵ gibi Arnavutluk’un yüksek rütbeli sosyalist görevlileri tarafından rasgele ileri sürülmüştür. Ama Gjicknuri gibi sosyalistler iddia eder ki, Arnavutluk’taki Müslüman Toplum da onu kontrol etmek isteyen ‘Arap İslamı’ ve ‘Arnavut İslamı’ destekçileri arasındaki iç savaştan acı çekiyor.³⁶ Onun yukarıda açıklanan tezinde, Gjicknuri, Arnavut yetkililerin Arnavutluk Müslüman Toplumu içindeki İslam’ın ‘doğru’ versiyonunu desteklemek zorunda olduklarını ileri sürer. Öyle ki, Kadare, Gjicknuri ve diğer sosyalistlerin Arnavutluk’ta yaratmak istedikleri İslam, tam bir İslam değildir.



Bugünlerde ‘Yabancı İslam’a karşı bir ‘Arnavut İslamı’ uydurmacası ağırlıklı olarak Ortodoks Hıristiyan kontrolündeki Arnavutluk Sosyalist Partinin bir icadı olarak görülür. ‘Arnavut İslamı’ ki, İslamofobikler Arnavutluk’un sahip olmasını ister, tam olarak İslam değildir. Fatos Tarifa’nın, Kadare’nin 2006’da İslam’a saldırmasını savunduğu bir röportajında belirttiğine göre, o, ‘Arnavut İslamı’nı bir ‘İskoç veya Viski İslam’ olarak tanımlıyordu.³⁷ Kadare’ye göre, ‘Türk İslamı’, ‘Arnavut İslamı’na tehlike bulaştıran, bütün kötülüklerin anası olarak resmediliyorken, Piro Misha, Fatos Nano, Damian Gjicknuri ve diğer sosyalist aparatçıklara göre ‘Arap İslamı’ şişenin içinde kalmak zorunda olan kötü cindir.

İtir Kulla, 2005’deki Nano hükümetinin dini işler komitesi başkanıydı, siyasal bir doğru olarak ‘Arnavut İslamı’ yaratmak için onun hükümetinin Arnavut Müslümanları İslam Dünyası’nın kalanından birçok sebeple izole etme arzusunu açıkça ilan ederek gösterdi. O görevine başladığında Arnavut devletinin artık Müslüman Arnavutlara, Arnavutluk ile kültürel, etnik ve politik farklılıklar olan ülkeler için yurtdışında okuma izni vermek

³⁴ Damian Gjicknuri, (Haziran 2004), Arnavutluk’un Terörizm Karşıtı Politika Seçenekleri: Ortak Bilinç Stratejsinin Kuruluşu. Kullanılabilir internet linki : <http://handle.dtic.mil/100.2/ADA434661>, P. 14

³⁵ Karşılaştırmalı İslami Eğitimler hakkında Carolina Semineri, “Arnavutluk, Kosova ve İslam”, Arnavutluk’un Hollanda elçisi Dr. Fatos Tarifa tarafından bir sunum, 17 Kasım 1997

³⁶ Damian Gjicknuri, op. cit. p. 23

³⁷ Fatos Tarifa, *3 pyetje 3 përgjigje*, Tirana Observer, 2006, 17 Mayıs 2006

istemediğini ilan etti.³⁸ Bir başka sebeple o, diğer kiliseler kendilerini istedikleri gibi yönetme hakkına sahipken, Arnavutluk Müslüman Toplumu'nu³⁹ devlet kontrolü altına almak istedi.

Yukarıda bahsedilen İslamofobiler, bir sosyalist destekçi ve Açık Toplum Vakfı⁴⁰ yönetim kurulu üyesi olan Mustafa Nano tarafından 2002'de önerilen, 'Yabancı İslam' olarak isimlendirilene karşı 'Arnavut İslamı'nı korumak veya yaratmak, 'Arnavutluk'un Müslüman Meselesi' çalışmasıyla ilişkilidir. 2002'de basılan çalışmada o, Arnavutluk'un tümünde Müslümanların olmadığını ve İslam'ın kalıntılarının da, ki ülkeyi terk etmişti, er veya geç galip Batı tarafından söküleceğini ilan etti:

'Bizim Batılı yöneticilerimiz küçük bir stratejik çaba ve bazı mekanizmaların faydalı yardımıyla, onlar etkili ve şiddetli olabilir, Arnavutlar onların eski dinlerine dönebilirler. Ama bugünlerde Batı'nın işlerine ihtiyaç yok. De-İslamizasyon süreci, sadece bu dini kimliği silmeyi arzulayan elitist ve kendimizi yeniden Avrupa içinde keşfetme arzusu sebebiyle değil ama yine zengin ve güçlü Batı'nın hoş tazyiki sebebiyle de tabii olarak işliyor.⁴¹

Bu bakış açısına göre, 11 Eylül sonrası Arnavutluk'taki partilerin ve Arnavut medyasının ürettiklerinin okunmasından anlaşılacağı üzere, İslam bütünüyle kötücül bir şey olarak değerlendirilebilir. *Zëri i Popullit* gazetesi, Sosyalist Parti'nin sözcüsüdür, Arnavutluk Demokratik Partisi'nin lideri Sali Berisha'ya 'Müslüman Berisha' gibi sözlerle sürekli olarak saldırıyordu. Tiran belediye başkanı Edi Rama, Tiran'ın ve Arnavutluk'un politik durumunu 'Kandaharizasyon' olarak karşılaştırıyor ve Berisha ve destekçilerini Suriye ve Libya'dan gelen generaller olarak suçluyordu. Diğer tarafta Berisha rakiplerini İslamcı teröristler olarak yaftalarken (böyle yapıyordu). Böylece o, Entegrasyon için Sosyalist Hareket (*Lëvizja Socialiste për Integrim*) lideri, eski başbakan Ilir Meta'yı 'Şeyh Metullah', ulusal televizyon yöneticisini 'Molla Ömer' ve Tiran belediye başkanını 'Edvin Yasin El Kadı' olarak isimlendirdi. Ervin Hatibi, tanınmış Müslüman yayıncı, İslamizasyon muhaliflerinin şiddetli muameleleri kadar basınıımızdaki çekişmelerinde İslam'a menfi çağrışımlar kattığını söyledi.⁴²

Arnavutluk'ta İslamofobi medyatik olarak, onların milli ve dini trajedilerinden birisini Arnavutların büyük çoğunluğunun Müslüman olması gerçeği olarak gören Kuzey Arnavutluk'un Katolik entelektüelleri ve onların medyası tarafından da üretiliyor. 1991'den sonra onlar sürekli olarak Arnavutluk'un İslamizasyonuna ve Arnavutluk'un İslam Konferansı Örgütüne üyeliğine saldırdılar. Katolikler için İslami kötülüğün çeşitleri İslam'ın komünizm ile kıyasından⁴³ İslam Konferansı Örgütüyle ilişki ile Bin Ladin ve El Kaide'ye⁴⁴ kadar bir

³⁸ Ilir KULLA, *Pse-te e universitetit islam!*, 23. 01. 2005, Online:

<http://www.korrieri.com/index.php?k=1&i=9782>

³⁹ Basın açıklaması, 03/06/2005, Arnavutluk Müslüman Forum İslamofobiyi kınar, 02.06.2005 tarihli Vizyon +'da görülebilir. İnternet linki: <http://www.forumimusliman.org/english/pershtyp1.html>

⁴⁰ Arnavutluk'un Piro Misha, Remzi Lani, Mustafa Nano, Kristi Pinderi, Maks Velo gibi korkunç islamofobikleri sürpriz bir şekilde Arnavutluk'taki Soros vakfından büyük destek alıyorlar. Onların Soros vakfı ile olan işbirliği ve destek ilişkilerine ilişkin daha fazla bilgiye http://www.soros.al/osfa_annual_report_2005_2.pdf ve <http://www.soros.al/nosa/anetaret.htm> adreslerinden ulaşılabilir.

⁴¹ Nano, M. (2002). "*Në kërkim të rrënjëve, ose në kërkim të vetvetes*". Gazeta Shekulli. Tiranë. 08.06.2002.

⁴² Hatibi, E. (2005). *Republic of Albania*. Tiranë: Ora. Pp. 233-8

⁴³ Bkz: Zef Pllumi ile röportaj. İnternet linki: <http://www.shekulli.com.al/news/53/ARTICLE/16145/2007-09-27.html> Burada Zef Pllumi Arnavut komünizmini İslamcı fundamantalizm olarak ilan eder.

alana yayılır. Katolikler Arnavutluk Müslümanlarını sıklıkla gerçek Müslümanlar olmamakla yaftalar ve onların Türkler tarafından zorla İslam'a sokulmakla itham ederler ve dolayısıyla Hıristiyanlığın Arnavutların gerçek kültürel kimliği olduğunu iddia ederler.⁴⁵



Katolikler İslam'ın kötülüğünü göstermek için Bin Ladin'e kadar uzanan bir alanı kullanır.

Bu, İslam'ın kötülük ile eşitleniyor olması, Arnavutluk'ta şiddetlice pazarlanan bazı gazetelerin yazı başlıkları yoluyla da anlaşılabilir. Şunlar gibi başlıklar: "Arnavutluk için İslami tehlike", "İslam Arnavutluk'ta terör ve şiddet ile yayıldı", "Arnavutluk İslamcı cephanenin deposudur", "Arnavut Müslümanlar sultanların haremının soyundan gelen kimselerdir", "Allah kiliseleri yıkar", "Allah'ın çocukları bölünüyor". En dikkatsiz gözlemciler dahi, Hıristiyanlar ve eski komünistler sebebiyle, komünizm sonrası Arnavutlukta kökleşen, İslam hakkındaki cehaletin ve nefretin yükselen seviyesini anlayabilir.

Başkan Alfred Moisiu ve Arnavutluk Müslüman Forumu

Komünizm sonrası Arnavutluk'unda Müslümanlara karşı en büyük İslamofobik saldırı 10 Kasım 2005'de o zamanın Arnavutluk Cumhurbaşkanı Alfred Moisiu tarafından Oxford Forum'da "Arnavutların geleneğinde dinler arası tolerans" isimli konuşması sırasında yapılmıştı. Konuşmasında başkan diğer şeylerin arasında; "Arnavutluk'taki İslam orijinal bir din değildir. O, daha ziyade, ülkeye Osmanlı ordusu tarafından getirilmiştir." ve "Arnavutluk'ta İslam kendi sürecinde yayılmadı ve o yerleşik bir din değildir ama onu getirenlerin dillerinden ve dini edebiyatından intikal eden bir eğilimdir." ve devamla "Kural olarak, Arnavutluk'taki İslam yüzeyseldir. Eğer siz herhangi bir Arnavut'u hafifçe kazırırsanız onun Hıristiyan köklerini açığı çıkarırsınız", dedi

Başkan devamla, "Arnavutluk'taki her Müslüman'da Hıristiyanlığın 15 yüzyılını bulacaksınız." Ve yine "Bizim ülkemizin çoğunluğunun Müslüman olduğu doğru değildir" ama "bu dinsel çağlı bakış açısıyla bütün Arnavutlar Hıristiyan'dır", dedi. Başkan yine dedi ki, "Hükmedilebilir ki, Osmanlı'nın politik, askeri ve dini aygıtlarının görülene kadar ortalama bir Arnavut için önemli olan şey samimi bir Hıristiyan olmaktır"

⁴⁴ Zef Brozi, *Terrorizmi e Fondamentalizmi: Kercenim gjithnje aktual per boten demokratike dhe per Shqiperine*, USA, Shtator 2006. Online: <http://www.mirditaonline.net/terrorizmidhefundamentalizmi.html>

⁴⁵ Tritan Shehu, *IL CARATTERE PARTICOLARE DEL DIALOGO RELIGIOSO IN ALBANIA E LE RADICI DELLA SUA ESISTENZA*, In Conference 'Per Un Mondo Senza Violenza', Napoli, 22.10.2007. Online: http://www.santegidio.org/uer/2007/int_1599_IT.htm



Komuniteti Muslimani Shqiperise (KMSH)
başkanı Selim Muca Alfred Moisiu ile.

Başkan Moisiu'nun İslam'a yönelik saldırısında onun Osmanlı yönetiminden kalan bir şeyden daha fazla bir anlamı olmadığı, Arnavutluk Müslümanlarının tam anlamıyla Müslüman olmadıkları ve her Arnavut'un özünde Hıristiyan olduğunun iddia edilmesi yeni kurulan savunma organizasyonu Arnavutluk Müslüman Forum'u öfkeliendirdi. Müslüman Forum Moisiu'nun konuşmasını Arnavutluk'taki bütün büyük medya vasıtasıyla protesto etti ve başkandan derhal özür dilemesini talep etti.⁴⁶



Bu gibi tuhaf açıklamalar çok dinli bir milletin devlet başkanından geliyor olmasına rağmen Moisiu düşüncesiz sözleri için asla pişmanlık belirtmedi ancak yanlış anlaşıldığını söyledi. Bununla birlikte Arnavutluk Müslüman Forumun protestoları İslamofobiye ve ayrımcılığa karşı mücadelede komünizm sonrası Arnavutluk tarihinde yeni bir gelişmeydi. Arnavutluk Müslüman Forumun protestoları Arnavutluk çıkışlı bütün medya, başkanlık, uluslararası organizasyonlar, elçilikler ve mail listelerine gönderilen çok sayıda mektup, makale, e-mail ve telefon yoluyla yapılıyordu. Yine de, dünyada dini özgürlükleri

⁴⁶ Basın açıklaması, 11/11/2005, Arnavutluk Cumhurbaşkanı Alfred Moisiu Müslümanları aşağıladı, kullanılabilir link: <http://www.forumimusliman.org/english/pershtyp7.html>

savunduklarını iddia eden, Amerikan Devlet Bakanlığı⁴⁷ ve diğer batılı organizasyonlar Arnavutluk Müslümanlarının onların Bush(ist) sevgisiyle dolu başkanları ile ilgili endişelerini dikkate almakta başarısız oldular.



Arnavutluk Müslüman Forum başkanı
Fisnik Kruja

İslamofobi 2005 yılında tolere edilemez bir seviyeye ulaştığında, Arnavutluk Müslüman Forum Arnavutluk medyasında Müslüman karşıtı nefret ve İslamofobik açıklamaları ve sorumluluğa ilişkin devam eden gündem ile Arnavutluk kamuoyundaki değişimi izleyen bir süreç başlattı. Arnavutluk Müslüman Forum, İilir Kula'nın devletin laik – tarafsız yapısını bozmak, dine ve Müslüman Toplumun içişlerine doğrudan müdahale etmek arzusu ve yine Tiran belediye başkanı Edi Rama'nın Hafız Sabri Koçi⁴⁸ hakkındaki sözlü sataşmaları gibi İslamofobik saldırıları sürekli kınamaktadır. Yine Forum, Danimarka⁴⁹ ile yaşanan karikatür krizinde ve İsmail Kadare'nin aşıkır ırkçılığı ile İslamofobisi hakkında açıklamalar yapmıştır.⁵⁰

Bilinmektedir ki, 11 Eylül sonrası Arnavutluk'ta ikamet eden Müslüman kökenli bazı yabancı ülke vatandaşları, hiçbir suçlama olmasızın haksız bir şekilde ülkeden kovulmuş ve Müslüman Forum Arnavutluk'ta yaşayan Müslümanlara onun web sitesi ve konferanslar vasıtasıyla Arnavut veya yabancı olsalar da Forum ile temasa geçmeleri ve haklarını aramaları çağrısında bulunmuştur.⁵¹

Arnavutluk Müslüman Forum İslamofobiyi takip etmede, bu davranışlar Avrupa Birliği organizasyonlarında gelse bile, karardır. 8 Haziran 2007'de, Brüksel'de yerleşik bir Arnavut gazeteci Avrupa Birliği'nin onun Müslüman nüfusu sebebiyle Arnavutluk'a müsamahakar olmadığı ve birliğe üye olmasına asla izin vermeyeceğini ima ettiğinde Forum tereddütsüz reaksiyon gösterdi.⁵² Onun üye gazetecileri Avrupa Birliği yetkilileriyle ve Avrupa Parlamentosunun Güneydoğu Avrupa Delegasyonu başkanı ile temasa geçti

⁴⁷ Bkz: Arnavutluk: Uluslararası Dini Özgürlükler Raporu 2006:

<http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2006/71364.htm>

⁴⁸ Basın açıklaması, Arnavutluk Müslüman Forum Tiran Belediye Başkanı'nın müteveffa Hacı Hafız Sabri Koçi ile alay etmesini reddeder. İnternet linki: <http://www.forumimusliman.org/english/sabrirama.html>

⁴⁹ Basın açıklaması, Danimarka'da yayımlanan karikatürler Müslümanların hislerini tahkir etti ve İslamofobiyi kışkırttı. İnternet linki: <http://www.forumimusliman.org/english/danish.html>

⁵⁰ Basın açıklaması, Müslüman Forum İsmail Kadare'nin ırkçılığın ve islamofobisinden rahatsızdır.

⁵¹ Örnekler için Forumun web sitesindeki 'Ayrımcılık Örnekleri Raporu' kısmına bakınız.

⁵² Basın açıklaması, 8 Haziran 2007, Arnavutluk Müslüman Forumu Başkan Bush'a hoşgeldiniz der ve medyamızda Avrupa Birliği hakkındaki imalar sebebiyle endişelerini açıklar. İnternet linki:

<http://www.forumimusliman.org/english/baku.html>

Arnavutların dini kimliğinin Avrupa entegrasyonunda bir problem olmadığına dair güven vermelerini istediler.⁵³

Arnavutluk Müslüman Forumu, Kültürel Anıtlar Enstitüsü tarafından Amerikan Devleti Elçiliğinden sağlanan bir fonla Fatih Camii'nin kiliseye çevrilmesi yönündeki teşebbüslere dair endişelerini Tiran'daki Amerikan elçiliğine de yükseltti.⁵⁴ Ve yakın zamanda o, şimdiki Demokratik hükümetin, kimlik kartları ve kilisenin ayrılığının korunması ve yine Arnavut milli kimliğinin Hıristiyanlaştırılması teşebbüsleri ile yüzleşilen işlerine karşı da endişelerini dile getirdi.⁵⁵



Arnavutluk Müslüman Forum'un bir basın açıklaması.

Ona göre İslamofobi bir bağnazlık ve İslam'a ve Müslümanlara olduğu kadar temel insan haklarına yönelik bir hastalıklı bakış açısıdır. Arnavutluk Müslüman Forum Arnavutluk toplumu içinde ırkçılığın, İslamofobinin ve yabancı düşmanlığının tüm şekillerine karşı mücadeleye adanmıştır. Onun kuruluşundan ve reaksiyonlarından bu yana, Müslüman Forum dikkat etmiştir ki, Arnavutluk'taki İslamofobik rahatsızlıkta bir azalma vardır. O inanır ki, Müslümanları ve İslamofobikleri barışçıl kamuoyu tartışmalarında bir araya getirmek, hukuka aykırı davranışları yargıya taşımak ve İslamofobinin politik suiistimaline derhal son verilmesi yönünde çağrıda bulunmak suretiyle Arnavutluk Müslümanları, terörist fanatikler, Avrupa ve Amerika karşıtı yobazlar şeklinde yaftalanmaktan korkmaksızın ve yine inançları ve kökenleri sebebiyle kendi öz vatanlarında istenmeyen yabancılar duygusuna kapılmaksızın özgür vatandaşlar olarak yaşayacaklardır.

⁵³ Bkz: Olsi Jazexhi ile Doris Pack röportajı, Pack: "Arnavutluk'un Müslümanlığı Avrupa Birliği için problem değildir, 9 Haziran 2007 tarihli Panorama Newspaper'da basıldı

⁵⁴ Basın açıklaması, 26/10/2005, Arnavutluk Müslüman Forum Fatih Camii'nin kiliseye çevrilmesine karşıdır, internet linki: <http://www.forumimusliman.org/english/pershtyp6.html>

⁵⁵ Basın açıklaması, 19/07/2007, FMSH shqetësohet nga fushata kristjaniuese dhe abuzimi me Nënë Terezën, internet linki: <http://www.forumimusliman.org/tereza2.html>